

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 7So/82/2012                    |
| Identifikačné číslo spisu: | 5011200972                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 25.09.2013                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Elena Závadská           |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2013:5011200972.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci navrhovateľa: T. I., narodený XX. Q. XXXX, bytom K., P. XXX/XX proti odporkyni: Sociálna poisťovňa v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku predčasného starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. marca 2012, č.k. 24Sd/198/2011-56, takto

### rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 5. marca 2012, č.k. 24Sd/198/2011-56, p o t v r d z u j e .

Účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

### Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline rozsudkom z 5. marca 2012, č.k. 24Sd/198/2011-56, podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie z 20. júna 2011 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým podľa § 293bs ods. 1, § 67 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), ktorým odporkyňa priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok v sume 259,90 € mesačne s účinnosťou od 7. októbra 2010.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ splnil podmienku nároku na predčasný starobný dôchodok 7. októbra 2010 a výpočet jeho dôchodku zodpovedal zákonu. Odporkyňa postupovala vecne správne, keď nezohľadnila zaradenie sporných období dôchodkového poistenia do II. pracovnej kategórie s poukazom na § 274 ods. 2 zákon o sociálnom poistení ako aj obdobia, v ktorých navrhovateľ nezaplatil poistné na dôchodkové poistenie v zmysle § 78 ods. 1 cit. zákona.

O náhrade trov konania súd prvého stupňa rozhodol podľa § 250k ods.2 OSP v spojení s § 250l ods. 2 OSP a účastníkom náhradu trov konania nepriznal, lebo navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyňa aj napriek úspechu v konaní nemá právo na ich náhradu.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonával

všetko potrebné dokazovanie. Nesúhlasil s výškou predčasného starobného dôchodku, lebo podľa jeho názoru nepostačuje ani na krytie bežných životných nákladov. Ďalej namietal, že sudkyňa neprijala jeho žiadosť o odklad prejednávania veci napriek dôvodnému ospravedlneniu a vec prejednávala bez jeho prítomnosti a bez jeho súhlasu. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojitosti s § 250ja ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Odvolací súd najprv k procesnej námietke navrhovateľa uvádza, že podľa § 115 ods. 2 OSP predvolanie musí súd účastníkom doručiť tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Krajský súd predvolanie na pojednávanie konané 5. marca 2012 o 9,00 hodine odoslal na adresu navrhovateľa a poštový úrad prvý raz predvolanie doručoval 7. februára 2012 neúspešne. Navrhovateľ prevzal doporučené podanú zásielku 21. februára 2012, to znamená, že na prípravu na pojednávanie mal viac času ako je uvedené v zákonnej lehote. Krajský súd potom nemal právny podklad na odročenie pojednávania na prejednanie veci a pokiaľ vec prejednal, tak postupoval v súlade s § 115 ods. 2 OSP. Pokiaľ navrhovateľ z pojednávania odišiel len z dôvodu prítomnosti zástupkyne odporkyne, voči ktorej mal osobné výhrady, nemohlo mať jeho uvedené konanie za následok odročenie prejednávania veci na iný termín.

Z obsahu spisov vyplýva, že navrhovateľ požiadal o predčasný starobný dôchodok od 7. októbra 2010. Dostatočne bolo preukázané, že vznikol navrhovateľovi nárok na predčasný starobný dôchodok a na jeho výplatu od požadovaného dátumu podľa § 67 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku ako aj v odvolaní namietal správnosť výšky priznaného predčasného starobného dôchodku z dôvodu, že odporkyňa pri výpočte jeho výšky nezohľadnila obdobia zamestnania zaradené do II. pracovnej kategórie ani obdobia výkonu rovnakého zamestnania (pilčik) ako samostatne zárobkovo činné osoby.

Treba poznamenať, že súd prvého stupňa zistil v celom rozsahu skutkový stav, so všetkými námietkami navrhovateľa sa v dôvodovej časti rozsudku zaoberal a podľa názoru odvolacieho súdu ich vecne správne aj odôvodnil. Preto odvolací súd v plnom rozsahu poukazuje na zistený skutkový stav ako aj na odôvodnenie rozsudku a v zmysle § 219 ods. 2 OSP dopĺňa nasledovné.

Podľa § 274 ods. 1 zákon o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 274 ods. 2 zákon o sociálnom poistení suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že zachovanie nárokov zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa týka len tých druhov dôchodkov, ktoré boli upravené v zákonnej úprave platnej pred 1. januárom 2004, t.j. podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“).

Z dôchodkového zabezpečenia podľa zákona o sociálnom zabezpečení sa poskytujú tieto dôchodky: starobný, invalidný, čiastočný invalidný, za výsluhu rokov, vdovský, vdovecký, sirotský, manželky, sociálny (§ 7 písm. a). Druhom starobného dôchodku je aj pomerný starobný dôchodok (§ 26).

Z uvedeného je zrejmé, že pred 1. januárom 2004 zákon o sociálnom zabezpečení nepriznával nárok na predčasný starobný dôchodok.

Ak bol navrhovateľovi priznaný predčasný starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení, potom ustanovenie § 274 citovaného zákona na účely porovnávania výpočtu sumy dôchodku podľa zákona o sociálnom zabezpečení nemožno použiť. Nároky vyplývajúce zo zaradenia do zvýhodnenej pracovnej kategórie podľa tohto ustanovenia na účely výpočtu sumy dôchodkovej dávky možno použiť len pri rozhodovaní o starobnom dôchodku, o pomernom starobnom dôchodku alebo invalidnom dôchodku (viď rozhodnutie č. 59, uverejnené v čiaske č. 4/2012 Zbierky stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a súdov Slovenskej republiky).

Nárok na dôchodok vo výške, ktorá nie je nižšia ako jeho výška zistená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 sa teda netýka predčasného starobného dôchodku, lebo takýto druh dôchodkovej dávky právny predpis do tohto dňa neupravoval, a to bez ohľadu na to, že dovŕšením dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení sa predčasný starobný dôchodok stáva starobným dôchodkom. Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenáva, že na nový výpočet sumy starobného dôchodku, ktorý vznikne zmenou z predčasného starobného dôchodku dovŕšením dôchodkového veku jeho poberateľa, nie je daný právny dôvod.

Skutočnosť, že navrhovateľ nevedel, že prepočet predčasného starobného aj podľa zákona o sociálnom zabezpečení nie je možný, nemá vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia odporkyne. Na základe žiadosti o predčasný starobný dôchodok mohol byť navrhovateľovi vypočítaný predčasný starobný dôchodok len podľa zákona o sociálnom poistení, ktorý zamestnanie vo zvýhodnenej pracovnej kategórii v takomto prípade nepozná. Navrhovateľ však vo zvýhodnenej II. pracovnej kategórii nezískal počet rokov, odôvodňujúcich skorší odchod do dôchodku.

Odvolací súd ďalej poznamenáva, že zaradenia zamestnania do troch pracovných kategórií na účely dôchodkového zabezpečenia podľa druhu vykonávaných prác bolo možné len do 31. decembra 1999 (§ 14 ods. 1 v spojení s § 16 zákon o sociálnom zabezpečení). Hodnotenie samostatne zárobkovej činnosti vo zvýhodnenej kategórii zákon o sociálnom zabezpečení neumožňoval, a to ani pred zrušením pracovných kategórií. Pre úplnosť ešte uvádza, že do zvýhodnenej pracovnej kategórie nemohli byť navrhovateľovi započítané doby, v ktorých zamestnanie pľčíka vykonával ako samostatne zárobkovo činná osoba. Po vzniku nároku na starobný dôchodok mu však už bude odporkyňa môcť porovnať len výšku starobného dôchodku (na ktorý sa zmení predčasný starobný dôchodok) s výškou starobného dôchodku podľa predpisov, účinných do 31. decembra 2002, ak o takýto prepočet navrhovateľ požiada.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne zodpovedá zákonu, a preto podľa § 219 OSP rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa nemá právo na náhradu trov konania, preto odvolací súd účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (§ 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP).

## **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.